

Jonna Nyyssösen ym. valtuustoaloite vähävaraisten lasten ja nuorten kulttuuriharrastuksen tukemisesta

Kaupunginvaltuusto 19.05.2025 § 53

Jonna Nyyssönen ym. tekivät seuraavan aloitteen:

”Aloite Salon kaupunginvaltuusto 19.5.2025

Vähävaraisten lasten ja nuorten kulttuuriharrastuksen tukeminen

Vapaa-ajan lautakunta on jakamassa urheiluseuroille 4465,50 euroa 22.5.2025 kokouksessaan. Seurat olivat anoneet tukea vähävaraisten lasten ja nuorten liikunnan perustoimintaan toteutuneiden kausimaksujen mukaan. Tämä raha sisälsi Salon Seudun Elinkeinomessut ry SALO2025-tapahtumassa järjestetyn hyväntekeväisyshuutokaupan tuottoja (2931 eur), jotka oli lahjoitettu Salon kaupungille käytettäväksi lasten ja nuorten syrjäytymisen ehkäisemiseen.

Me allekirjoittaneet haluamme muistuttaa, että liikunnan ja urheilun lisäksi on muitakin tapoja ehkäistä lasten ja nuorten syrjäytymistä. Esimerkiksi kulttuuriharrastuksilla on valtava merkitys lasten ja nuorten hyvinvointiin.

Tässä hieman poimintoja alle 16-vuotiaiden kokemuksista taiteen perusopetuksen selvitysraportista vuodelta 2024 Kulttuuriharrastuksen koetut vaikutukset<<https://artsedu.fi/wp-content/uploads/2024/10/Selvitysraportti-taiteen-perusopetus-Kulttuuriharrastamisen-koetut-vaikutukset-2024.pdf>>

- 97% kokee tulevansa hyväksytyksi sellaisena kuin on ja 91% kokee kuuluvansa osaksi harrastusryhmäänsä.
 - Kavereita harrastuksen myötä oli saanut 83 % vastaajista.
- Vastaukset osoittavat taideharrastuksen parantavan stressinsietokykyä ja toimivan arjessa palauttavana tekijänä. Kyselyn vastausten perusteella taideharrastaminen toi hyvää mieltä 97 % ja lisäsi vastaajien hyvinvointia.
- 88% koki oppineensa harrastuksessaan taitoja, joista on ollut hyötyä myös muissa yhteyksissä, kuten koulussa.

Salon musiikkiopistossa on mahdollista opiskella soittamista vapaaoppilaana, mikäli perhe on toimeentulotuen asiakas, mutta muut kulttuuriharrastukset: tanssi, sirkus, teatteritaide, kuorolaulu, käsityöt, kuvataiteet...näihin ei ole saatavilla tukea vähävaraisille. Me allekirjoittaneet esitämme, että valmistellaan avustusmenettely vähävaraisten lasten ja nuorten kulttuuriharrastusten tukemiseen.

Salossa 19.5.2025

Jonna Nyyssönen
Anna Härri
Pasi Lehti
Sari Pesonen
Saija-Reetta Puopolo
Marja Ruokonen
Saku Nikkanen
Timo Lähteenmäki
Sanna Leivonen
Piia Keto-oja
Simo Vesa
Eetu Sadeharju”

Kaupunginvaltuusto päätti lähettää aloitteen kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Tiedoksianto

Sivistyspalveluiden johtaja
Kulttuuripäällikkö

Opetuslautakunta 11.11.2025 § 44
2987/00.02.50/2025

Valmistelija

Kulttuuripäällikkö Mikko Nortela, mikko.nortela@salo.fi, 02 778 2026, musiikkiopiston rehtori Annika Viitanen Friberg, annika.viitanen@salo.fi, 044 778 4642, kansalaisopiston rehtori Päivi Pölönen, paivi.polonen@salo.fi, 044 778 4562

Aloitteen tekijät nostavat esiin tärkeitä asioita. Kulttuuriharrastuksella on merkittävä vaikutus lasten ja nuorten hyvinvointiin, onnistuminen lisää yhteisöllisyyttä ja osallisuutta moniin asioihin. Tilastollisesti osallistuminen mihin tahansa pitkäjänteisyyttä vaativaan harrastukseen korreloi myös koulumenestyksen kanssa, osin onnistumisen kokemusten kautta mutta myös antamalla valmiuksia kaikkeen oppimiseen.

Salossa toki järjestetään jo nyt ilmaista harrastustoimintaa nuorisopalveluiden järjestämänä Mun juttu -toimintana koulupäivien jälkeen. Tarjonta riippuu koulun oppilaiden valinnoista, mutta monessa koulussa tarjolla on myös kulttuurikerhoja.

Musiikkiopiston toiminnassa on perus- ja syventävien opintojen osalta käytössä vapaoppilaspaikkamenettely, joka edellyttää oppilaan perheen olevan toimeentulotuen saajana. Vapaaoppilaspaikka ei koske varhaisiän musiikkikasvatuksen opetustoimintaa, eli musiikkileikkikoulu- tai soitinvalmennusopetusta. Käytännön kokemus on osoittanut, ettei vapaoppilaspaikkamenettely ole toimiva eikä riittävä tukimuoto. Musiikkiopiston toiminnassa on käytössä myös sisaralennus, jota myönnetään 15 % lukukausimaksusta yhtä lukuun ottamatta kaikille samaan talouteen kuuluville varsinaisille oppilaille. Sisaralennus ei koske varhaisiän musiikkikasvatuksen opetustoimintaa tai ulkopuolisten ryhmäopetusta.

Kansalaisopiston kurssimaksut perustuvat opetuslautakunnan hyväksymään kurssimaksuhinnastoon. Lasten ja nuorten kursseissa ei ole käytössä maksuhojennuksia. Kaverikerta-viikoilla on mahdollista käydä maksutta tutustumassa harrastuksiin.

Kulttuuripalvelut eivät itse järjestä pitkäkestoisia harrasteryhmiä. Kolmannen sektorin toimijoita tuetaan, lomakausille järjestetään toimintaa ja erilaisia työpajoja toteutetaan. Lyhyet toimintatuokiot ovat hyvä tapa tutustua lasta mahdollisesti kiinnostavaan toimintaan, mutta ne eivät yksinään muodosta harrastusta. Kulttuuripalveluiden osalta ratkaisuna voi tilojen ja henkilöstön vuoksi olla lyhyiden tapahtumien lisäksi kolmannen sektorin toimijoiden tukeminen.

Kulttuuripalvelut on toteuttanut kyselyn kolmannen sektorin toimijoille lasten ja nuorten harrastetoiminnasta (Liite). Osalla ne ovat mukana toiminnassa, usein hyvin edulliseen hintaan. Kaikki toimijat eivät pidä

mahdollisena lisätä tarjontaa, mutta siihenkin on kiinnostusta resurssien salliessa. Kulttuuripalveluiden näkökulmasta tätä voidaan tukea ostopalveluilla ja suuntaamalla yhteistyötä tai tukea tällaiseen toimintaan. Lisäksi voidaan liikuntapalveluiden tapaan avustaa toimijoita, joiden on itse määriteltävä heillä olevien vähävaraisten perheiden määrä ja tuen tarve.

Yhdistyksille annettavassa vähävaraisten perheiden tuessa on ongelmia, sillä heillä ei ole oikeutta saada tarvittavia tietoja eikä rahan oikea ja tehokas kohdentuminen ole aina varmaa. Tärkeää olisi myös se, että vähävaraisen perheen lapsi ei millään tavalla leimautuisi ryhmässä. Siksi on parempi kehittää lasten ja nuorten harrastusmahdollisuuksia tarjoavien yhdistysten ja yhteisöjen tukea muulla tavoin. Voimme kannustaa ilmaisen toiminnan järjestämiseen, auttaa tilajärjestelyissä kaupungin yhteisten ohjeiden mukaisesti ja painottaa lasten ja nuorten harrastustoiminnan toteuttamista.

Kulttuuripalvelut kehittävät vuoden 2026 aikana avustusperiaatteitaan niin, että niillä tuetaan yhdistysten ja yhteisöjen mahdollisuutta tarjota lapsille ja nuorille maksutonta tai hyvin edullista harrastustoimintaa. Lisäksi kulttuuripalvelut jatkavat omaa työpajoihin liittyvää toimintaansa, joka on pääasiassa maksutonta.

Opetuslautakunnan alaisten palveluiden osalta kulttuuriharrastusten taloudellisen saavutettavuuden parantamista valmistellaan osana talousarviota 2027.

Vapaa-ajan lautakunta käsittelee asian 13.11.2025 pitämässään kokouksessa.

Esittelijä

Sivistyspalveluiden johtaja

Päätösehdotus

Opetuslautakunta päättää esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että se merkitsee valmistelun mukaisen vastauksen aloitteeseen tiedoksi ja toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Opetuslautakunta hyväksyi päätösehdotuksen.

Tiedoksianto

Kaupunginhallitus